

Sensommerhilsen fra Ida-Lykke

I sommer har jeg oplevet meget, men en ting som vedrører mit arbejde i Frederiksborg Valgmenighed, skal I indvies i, inden vi mødes.

Først på ferien skulle der ryddes op i Ullerød Kirke, og frem dukkede et bord, som Lars Thor-kild Bjørn heldigvis ved, har været Morten Pontoppidans alter. Det stod under Skovgaards be-budelsesmaleri, der nu hænger på væggen i kirken, men som engang hang i Hjørlunde Valg-menighed, der i dag er jævnet med jorden.

Er det så kun fortid alt sammen?

Det kan man fristes til at tro. Men bordet har sat meget i gang. Det står nu på Liselund, det grundtvigske kursuscenter i Slagelse. Det står i modtagelseshallen og byder gæsterne vel-kommen. Lederen fortalte, at i løbet af foråret, var Morten Pontoppidan blevet nævnt i tre for-skellige foredrag. Det er altså ikke bare historie, men nutid.

Tradition er ikke noget man vælger eller bryder med. Det er noget man udvikler og fornyer. Det arbejdede jeg meget med, da jeg var lærer i folkeskolen og nu i Frederiksborg valgmenig-hed.

Mødet med bordet fik mig til at læse P.G. Lindhardt's bog om Morten Pontoppidan udgivet i 1954.

Den fandt jeg engang i genbrugsbutikken i Møllestræde i Hillerød. Den har stået på vores bog-hylde og set så træt ud, men ved læsningen oplevede jeg, hvor aktuel Pontoppidans liv og strid er.

Sikke meget liv, der kan være i en gammel bog.

Pontoppidan var tilknyttet Hillerød. Var meget hos Hostrup og oprettede sin første højskole i Gørløse ved Nørre Herlev.

Han tilsigtede åndelig oplysning, men blev meget folkelig. Han kæmpede med Grundtvigs op-fattelse af trosbekendelsen og sagde: "Der er kun ét liv - og det gælder det om at redde. - Gerning og pligt er positive ting."

Han mente at foredragsformen kunne overdrives. Den tygger maden for eleverne. Eleverne skal selv lære at udtrykke sig klart. Det kunne jo være programskrift fra Ny nordisk skole, men stammer altså fra 1880'erne.

Han havde mange problemer, for hvis ikke det er trosbekendelsen, der holder grundtvigianis-men sammen, hvad så?

Han sagde: "Mange har sluttet sig til grundtvigianismen ikke for dogmernes skyld, men for fri-heds og rummeligheds skyld." Han måtte holde op som præst i 1889, fordi han var imod for-hør om folks tro, inden uddelingen af nadveren. Han prøvede at fremføre et nyt skoleprogram, idet han sagde: "Grundtvigs livssyn ikke er en bestemt dogmatik eller metode, men ét med selve den levende bevægelse."

Han kæmpede for at afskaffe troen på helvedets fortabelse og pine. Morten Pontoppidan stille-de sig positivt over for socialismen og sagde: "De fattige skal løses for al trældom under bib-lens og trosbekendelsen bogstav." Han elskede kristendommens "legemlighed."

"Helbred og byd til gilde. Det er "verden", ikke kirken, Gud elsker. Derfor er kamp for retfær-dighed nødvendig."

Det har været en stor oplevelse at læse bogen. Det er Morten Pontoppidan set og fortolket at P.G. Lindhard. Men det er vel heller ikke værst.

Et gammelt bord og en gammel bog kan sætte mange tanker i gang.

Ida-lykke